

Nr 103.

Ankom till Riksdagens kansli den 19 maj 1910 kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af ett område från det till kronopark inköpta hemmanet nr 15 a i Hede kyrkby i Jämtlands län.

(1:a Afd.)

I en till Riksdagen aflåten, till jordbruksutskottet för förberedande behandling remitterad proposition, nr 211, af den 22 april 1910 har Kungl. Maj:t, under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen medgifva att ett i samma statsrådsprotokoll närmare angifvet, till det kronan tillhöriga hemmanet nr 15 a i Hede kyrkby i Hede socken af Jämtlands län hörande område om 67 ar 16 kvadratmeter må afskiljas från stamhemmanet och till C. Carlsson i Hede försäljas mot en köpeskilling af 2,000 kronor att betalas kontant vid tillträdet samt under villkor i öfrigt, att området må tillträdas den 14 mars 1912, att köparen själf bestrider de med områdets afskiljande samt med köpet och lagfart därå förenade kostnader samt att köparen uppför och för framtiden underhåller lämpligt stängsel kring området.

Departementschefen har i detta ärende till statsrådsprotokollet anfört följande:

»Jämlikt nådigt bref den 29 januari 1904 har hemmanet nr 15 a i Hede kyrkby i Hede socken af Jämtlands län jämte andra fastigheter i samma by för statsverkets räkning inköpts att såsom kronopark förvaltas. Vid inköpet beräknades hemmanets inägojord — tillhoppa ut-

görande 7,2113 hektar — äga ett värde af 100 kronor per hektar eller i allt ett värde, som då angafs till 721 kronor 13 öre. Vid år 1894 fastställt laga skifte öfver Hede by, hade ifrågavarande hemman tilldelats tre skiften, af hvilka ett, det s. k. inägoskiftet, omfattar inägor till en sammanlagd areal af 4,1363 hektar.

Uti en till domänstyrelsen ställd skrift af den 14 maj 1909 har C. Carlsson i Hede anhållit att få för bildande af eget hem inköpa ett af honom jämlikt kontrakt af den 10 mars 1907 från den 14 i sagda månad tills vidare med ett års ömsesidig uppsägningstid mot 40 kronor om året arrenderadt område af ifrågavarande hemman jämte en å området befintlig kronan tillhörig stall- och ladugårdsbyggnad. Området, som är beläget i norra delen af inägoskiftet, omfattar en areal af 67 ar 16 kvadratmeter och gränsar i norr med en sida af 78 meter mot den s. k. norra bygatan eller landsvägen mellan hemmanen Långa och Viken, i öster med 107 meter mot hemmanet litt. 19 a i Hede kyrkby, i söder med 74 meter mot den öfriga delen af stamhemmanets inägoskifte och i väster med 72 meter mot hemmanet litt. 13 a i samma by. Carlsson har erbjudit sig att såsom köpeskilling erlægga 2,000 kronor samt att vidkännas alla kostnader för områdets afsöndring.

Med underdånigt utlåtande den 30 november 1909 har domänstyrelsen underställt detta ärende Kungl. Maj:ts pröfning och därvid anfört i hufvudsak följande:

Samtliga i ärendet hörda tjänstemän och myndigheter hade tillstyrkt bifall till ifrågavarande ansökning. Vederbörande jägmästare hade därvid framhållit, att området alldeles icke hade med hemmanets skogsmark att skaffa och vore af ytterst ringa betydelse hvad den öfriga inägojorden beträffade, hvarjämte öfverjägmästaren särskildt betonat fördelen för kronan att få sälja för det erbjudna priset. Kungl. Maj:ts befallningshafvande hade, jämte framhållande att hinder ej syntes möta för områdets afskiljande från stamhemmanet såsom afsöndring, beträffande försäljningen anmärkt, att saluvärdering i vanlig ordning väl icke borde ifrågasättas, då en sådan torde blifva väl kostsam i förhållande till köpeskillingens belopp, men däremot föreslagit, att då området vore bebyggdt, värdering af detsamma borde uppdragas åt två i orten boende i jordbruk förfarne män. I förnyadt yttrande med anledning af hvad Kungl. Maj:ts befallningshafvande sålunda anfört hade öfverjägmästaren, som tillika vore domänintendent i länet, uppgifvit, att åbyggnaderna, som utgjordes af en mindre uthusbyggnad, kunde åsättas ett värde af högst 300 kronor och att inägojorden, som vore frostländ, men med hänsyn till belägenheten vore

såsom tomtplats lämplig, kunde värderas till högst 500 kronor, hvarför han ansåge särskild värdering obehöflig.

För egen del ville styrelsen framhålla, att då det nu föreliggande anbudet af 2,000 kronor så väsentligt öfverstege det af öfverjägmästaren beräknade värdet, skäl syntes föreligga till områdets försäljning för den erbjudna köpeskillingen. Ifrågavarande område vore tillika aflägst beläget från hemmanets skogsmark, som jämte skogarna till andra i samma by inköpta hemman bilda Hede kronopark, för hvars skötsel området saknade all betydelse, hvartill komme, att arrendebeloppet icke motsvarade skälig ränta å den erbjudna köpeskillingen.

På grund häraf och då någon ytterligare saluvärdering i ena eller andra formen ej torde behöfva ifrågakomma, hemställde styrelsen i underdånighet, att Kungl. Maj:ts måtte föranstalta därom, att omförmälda område finge såsom afsöndring från stamhemmanet mot den erbjudna köpeskillingen till sökanden försäljas.

Då den i ärendet sålunda förebragta utredningen angående ifrågavarande områdes försäljningspris icke syntes mig vara tillfyllest, har jag anmodat Kungl. Maj:ts befallningshafvande att låta genom kronolänsmannen i orten med biträde af två i trakten boende, i landtbruk kunnige män värdera området med därå uppförd uthusbyggnad. Af instrumentet vid denna uppskattningsförrättning, som numera den 19 januari 1910 verkstälts, framgår, att här ifrågavarande område utgjordes af odlad jord, som vore igenlagd till vall med för närvarande ej fullt medelmåttig växtkraft. Jorden lämpade sig förnämligast för foderskörd, då området, liksom stor del af byn för öfrigt, vore något frostländigt. Å området finnes en uthusbyggnad, uppförd dels af liggande äldre virke, som förut varit användt i annan byggnad, och dels af bräder å stolpvirke samt med tak af spån, och indelad i ladugård, stall, foderbod, hemlighus och s. k. portgång. Byggnaden, som delvis befunnes i något bristfälligt skick, vore 17 meter lång, 9 meter bred och 3,4 meter hög från marken till takstolarna. Värdet å jordområdet hade af uppskattningsmännen beräknats till 600 kronor, som dock något öfversköte det saluvärde, som kunde betingas inom orten för jord af enahanda beskaffenhet. Vid uppskattning af området hade emellertid tagits särskild hänsyn till dess tjänliga och centrala belägenhet som byggnadsplats. Uthusbyggnaden hade med afseende å i densamma befintliga materialier af god beskaffenhet åsatts ett värde af

500 kronor. Saluvärdet å jorodområdet med den därå uppförda uthusbyggnaden skulle sålunda utgöra 1,100 kronor.

I likhet med såväl domänstyrelsen som de i ärendet hörda skogstjänstemännen finner jag det till försäljning ifrågasatta området på grund af dess afskilda läge i förhållande till Hede kronopark sakna all betydelse för kronoparkens skötsel, hvadan afyttrande af detsamma icke torde på något sätt vara menligt för kronoparken. Då härtill kommer att det af sökanden gjorda anbudet torde få anses synnerligen förmånligt, synes mig det afgifna anbudet böra förordas till antagande.»

Utskottet, som icke har något att erinra mot ifrågavarande framställning, hemställer,

att Riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förvarande proposition.

Stockholm den 19 maj 1910.

På jordbruksutskottets vägnar:

THEODOR ODELBERG.
